

Gloser & noter

Substantivernes deklination

Infantia Salvatoris indeholder en del navne af jødisk oprindelse. I nogle tilfælde er de indeklinationable, det gælder f.eks. Bethleem, i andre tilfælde bøjes de helt eller delvis efter den deklination, de ligger nærmest på. Således hedder Abraham i genitiv Abrahæe. Også græske bøjningsendelser kan optræde, således hedder jordmoderen Salome i akkusativ Salomen.

Senlatinske verbalformer

Hvad angår verberne, anvendes flere senlatinske former, typisk sammensatte former med fui i stedet for sum o.lign.

Gloser og noter

Abacuc, m, Habakuk, navn på en gammeltestamentlig profet.

ac-cedo -cessi -cessum -cedere, 3, går hen til, tilslutter mig

acceptio -onis, f 3, modtagelse, gave

ad-im-pleo -plevi -pletum -plere, 2, opfylder

angusto, 1, gør smal, piner

aresco arui --- arescere, 3, tørres, visner bort

as-sero -serui -sertum -serere, 3, knytter til, hævder

bene-dico, 3, siger godt, velsigner

benedictio -onis, f 3, velsignelse

Bethleem, indekl., Bethlehem, navn på en landsby i Israel

Caesar -is, m 3, Cæsar. Navnet er egentlig blot det tredje led i navnet Gaius Iulius Caesar, men da alle følgende romerske herskere bar dette tilnavn, kan det oversættes med *kejser*

Christus, m 2 (gr), Kristus, "den salvede".

Khristos er et oversættelseslån af det hebræisk ord Messiah. I Det Gamle Testamente salvedes konger med olie for at markere deres udvalgte status

circum-cido -cidi -cisum -cidere, 3, omskærer

con-cipio -cepi -ceptum -cipere, 3, undfanger

curo, 1, plejer (f.eks. syge)

Cyrinus, m 2, navn på en statholder. Da han er romer, må han have heddet Quirinius, men formentlig skyldes en sproglig omvej over græsk, der ikke kender bogstavet q

de-sum -fui --- -esse, er borte, svigter, mangler

dimitto -misi -missum -mittere, 3, sender bort, lader (gå), tillader

domus, f 4, hus, familie

duco, 3, fører, fører til

e-dictum, n 2, erklæring, befaling

fimbria, f 1, trævl

fio factus sum fieri, 3 dep., bliver, sker

gens gentis, f 3, folkeslag, fremmed folk, hedning

gigno genui genitum gignere, 3, føder

hymnus, m 2 (gr), hymne

im-pleo -plevi -pletum -plere, 2, opfylder, tilbringer

incessanter, adv., uden ophør

incredulitas -atis, f 3, vantro, mangel på tro

in-notescor --- --- -notesci, 3 dep., bliver berømt

Isaias, m 1, Esajas, profet i Det Gamle Testamente. Citatet er fra kapitel 1 hos profeten Esajas

Juda, m, Juda, søn af Jakob og Lea, se Første Mosebog 29,35. Han har givet navn til den mægtigste af Israels 12 stammer.

Judæus, adj. og subst., jødisk, jøde; ordet er afledt af navnet Juda

iumentum, n 2, lastdyr, muldyr, æsel

magnale -is, n 3, storhed

mamilla, f 1, brystvorte, bryst

masculus, m 2, mand, dreng, drengsbarn

medicina, f 1, medicin, lægehjælp

misereor, 2 dep., har medlidenhed med, forbarmer mig over

Moyses, gen. Moysi, navnet Moses

mundus, m 2, verden

nativitas -atis, f 3, fødsel

nisi, konj., førend, hvis ikke

orphanus, m 2 (gr), forældreløs

palpo, 1, befamler, føler efter

pannus, m 2, klud

par, adj. og subst., lignende, lig, et par
pario peperi partum parere, 3, føder
patria, f 1, fædreland, hjemegn
penitus, adv., aldeles
pergo per-rexi per-rectum pergere, 3, drager afsted
perithome, f 1 (gr), omskærelse
planta, f 1, fodsål
pollutio -onis, f 3, forurening
prae, præp. m. abl., foran, på grund af
prae-cipio -cepi -ceptum -cipere, 3, befaler
praedicatio -onis, f 3, udsagn, beretning
praesaepe, n 3, krybbe
praesaepium, n 2, = praesaepe
praeses -idis, m 3, en beskytter, statholder
probo, 1, undersøger, prøver efter
professio -onis, f 3, erklæring, angivelse af navn, mandtal
pro-fiteor -fessus sum -fiteri, 3 dep., erklærer, melder mig, lader mig indskrive
promissio -onis, f 3, løfte
pro-mitto -misi -missum -mittere, 3, lover
prope, adv., nærved; *prope fio*, kommer hen til
propheta, m 1 (gr), profet
prophetissa, f 1 (gr), en profetinde, en kvindelig profet
pullus, m 2, dyreunge, f.eks en dueunge
purgatio -onis, f 3, renselse; ifølge Moseloven var en kvinde uren i 40 dage efter fødslen af et dregebarn.
quam diu, konj., så længe som
re-stituo, 3, genopretter
re-cedo -cessi -cessum -cedere, 3, går bort, fjerner mig

redemptio -onis, f 3, løskøbelse (fra synd), frelse
responsum, n 2, svar (på f.eks. en bøn)
restauro, 1, genopretter
retributio -onis, f 3, gengæld
revelatio -onis, f 3, oplysning
saeculum, n 2, tidsalder, verden
Salome, f 1, navn på en skeptisk jordemoder
salus -utis, f 3, frelse
salutare -is, n 3, frelse
salvator -oris, m 3, en frelser
salvo, 1, frelser
secundum, præp. m. akk., i følge, i overensstemmelse med
semen -inis, n 3, sæd, afkom
sto steti statum stare, 1, står, standser
sub-rideo -risi -risum -ridere, 2, smiler
superfluus, adj., overflødig
suspicio -onis, f 3, mistanke; in suspicione habeo, har mistanke om, forestiller mig
Syria, f 1, den romerske provins Syrien, der omfatter et stort område i Mellemøsten inkl. Israel, eller Palestina, som området kaldtes dengang
tribuo, 3, yder, giver
tribus, m 4, stamme
turtur -is, m 3, turteldue
uterus, m 2, livmoder, moders liv
vaco, 1, er tom, giver mig hen til (med dativ)
vacuus, adj., tom, tomhændet
virginitas -atis, f 3, tid som jomfru, ungpigetid
virtus -utis, f 3, kraft, mirakel
Zelomi, f, navn på en jordemoder